

שם פרטי:

שם משפחה:

כיתה:

מבנה המילה: שורש, תבנית ומוספיות

דף עבודה

1 כתבו את השורש ואת המוספיות של כל מילה.

מילה	שורש	מוספיות
תזכורת		
משלוח		
התרגשות		
נכתבים		

2 מיינו את המילים לפי המשפחה שלהן – לפי השורש.

מכתב	שמירה	זיכרון	כתובת	משמר	תזכורת	מזכירה	שומר	כתיבה
------	-------	--------	-------	------	--------	--------	------	-------

כתיב	שימיר	זכיר

3 מהו השורש של המילה?

- א. מסגרת
- מִסֵּג ○ סִגִּיר ○ סִגִּית
- ב. הקשבה
- הִקִּישׁ ○ קִישָׁה ○ קִישִׁב
- ג. תלבושת
- לִבֵּשׁ ○ תִּלְבֵּב ○ לִבִּית
- ד. מקלחת
- מִקְלָח ○ קִלְיָח ○ קִלְיָת

4 כתבו את הצירוף במילה אחת, עם כינוי חבור.

- א. «הכיתה שלנו» בכינוי חבור: _____.
- ב. «החברים שלה» בכינוי חבור: _____.
- ג. «שמעתי אותו» בכינוי חבור: _____.
- ד. «הארץ שלנו» בכינוי חבור: _____.

משפחה אחת, הרבה מילים*

- 1 | בתחילת השנה תלו בכניסה לחטיבה רשימה ארוכה של חוגים. ליד כל חוג היה כתוב מי מנחה אותו ומתי הוא נפגש.
- 3 | תלמידים רבים נרשמו כבר ביום הראשון. המזכירה ניהלה את הרישום במחשב ובדקה שאין התנגשויות בין השעות.
- 5 | בסוף השבוע היא הכינה לכל תלמיד מרשם קטן: דף שבו רשומים החוגים שלו. כולם קיבלו רשם טוב מהסדר.

* נכתב על ידי צביקה שפירא-לב, 2018. מתוך: «עלים» – ירחון לנוער.

6 קראו את הקטע «משפחה אחת, הרבה מילים». בכל משפט מצאו מילה מהשורש ר-ש-ם והעתיקו אותה.

- א. בתחילת השנה תלו בכניסה לחטיבה רשימה ארוכה של חוגים.
- ב. תלמידים רבים נרשמו כבר ביום הראשון.
- ג. המזכירה ניהלה את הרישום במחשב.
- ד. היא הכינה לכל תלמיד מרשם קטן.
- ה. כולם קיבלו רשם טוב מהסדר.

7 התאימו כל מילה לפירוש שלה.

טור א

1. ביתם

2. ידיה

3. ראיתך

4. שאלוני

טור ב

הידיים שלה ☐

ראיתי אותך ☐

שאלו אותי ☐

הבית שלהם ☐

8 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

נכון / לא נכון

א. תחילית באה בסוף המילה.

נכון / לא נכון

ב. למילים «תזכורת» ו«זיכרון» יש אותו שורש.

נכון / לא נכון

ג. במילה «פגשתיו» הכינוי החבור מציין שייכות.

נכון / לא נכון

ד. בכתוב המלא האותיות ו' וי' עוזרות לקרוא מילים בלי ניקוד.

9 כתבו 3-4 משפטים על חפץ שחשוב לכם. השתמשו לפחות בשלוש מילים מאותו שורש, וכתבו מהו השורש.

10 הוסיפו את המוספית החסרה כדי ליצור מילה מתאימה למשפט.

א. החבילה הגיעה ב _____ שלוח מהיר.

ב. קיבלתי _____ זכורת מהמורה על המבחן.

ג. ה _____ תנדבות בבית האבות נמשכה שעותיים.

11 מצאו לכל שורש שתי מילים מאותה משפחה.

שורש	מילה 1	מילה 2
שִׁחֵק		
בִּנֵּה		
סִפֵּר		

12 כינוי חבור לשייכות או למושא? מיינו.

ביתנו	ראיתו	ספריה	שאלוני	ארצם	הזמנתיך
-------	-------	-------	--------	------	---------

שויכות (עם שם עצם)	מושא (עם פועל)

תשובות – מבנה המילה: שורש, תבנית ומוספיות

1 כתבו את השורש ואת המוספיות של כל מילה.

מילה	שורש	מוספיות
תזכורת	ז־כ־ר	ת (תחילית), ו (תוכית), ת (סופית)
משלוח	ש־ל־ח	מ (תחילית), ו (תוכית)
התרגשות	ר־ג־ש	הת (תחילית), ות (סופית)
נכתבים	כ־ת־ב	נ (תחילית), ים (סופית)

2 מיינו את המילים לפי המשפחה שלהן – לפי השורש.

כ־ת־ב	ש־מ־ר	ז־כ־ר
מכתב, כתובת, כתיבה	שמירה, משמר, שומר	זיכרון, תזכורת, מזכירה

3 מהו השורש של המילה?

- א. מסגרת
- מ־ס־ג ● ס־ג־ר ○ ס־ג־ת
- ב. הקשבה
- ה־ק־ש ○ ק־ש־ה ● ק־ש־ב
- ג. תלבושת
- ל־ב־ש ○ ת־ל־ב ○ ל־ב־ת
- ד. מקלחת
- מ־ק־ל ● ק־ל־ח ○ ק־ל־ת

4 כתבו את הצירוף במילה אחת, עם כינוי חבור.

- א. «הכיתה שלנו» בכינוי חבור: **כיתתנו**.
- ב. «החברים שלה» בכינוי חבור: **חבריה**.
- ג. «שמעתי אותו» בכינוי חבור: **שמעתי**.
- ד. «הארץ שלנו» בכינוי חבור: **ארצנו**.

6 קראו את הקטע «משפחה אחת, הרבה מילים». בכל משפט מצאו מילה מהשורש ר־ש־ם והעתיקו אותה.

- א. בתחילת השנה תלו בכניסה לחטיבה רשימה ארוכה של חוגים. ← **רשימה**
- ב. תלמידים רבים נרשמו כבר ביום הראשון. ← **נרשמו**
- ג. המזכירה ניהלה את הרישום במחשב. ← **הרישום**
- ד. היא הכינה לכל תלמיד מרשם קטן. ← **מרשם**
- ה. כולם קיבלו רושם טוב מהסדר. ← **רושם**

7 התאימו כל מילה לפירוש שלה.

טור א	טור ב
1. ביתם	2 הידיים שלה
2. ידיה	3 ראיתי אותך
3. ראיתיך	4 שאלו אותי
4. שאלוני	1 הבית שלהם

8 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

- א. תחילית באה בסוף המילה. **לא נכון** – תחילית באה בתחילת המילה, לפני אותיות השורש
- ב. למילים «תזכורת» ו«זיכרון» יש אותו שורש. **נכון**
- ג. במילה «פגשתיו» הכינוי החבור מציין שייכות. **לא נכון** – הוא מציין מושא: פגשתי אותו
- ד. בכתב המלא האותיות ו' וי' עוזרות לקרוא מילים בלי ניקוד. **נכון**

9 כתבו 3-4 משפטים על חפץ שחשוב לכם. השתמשו לפחות בשלוש מילים מאותו שורש, וכתבו מהו השורש.

תשובה אפשרית: דוגמה: יש לי מחברת שבה אני כותב רעיונות. הכתיבה בה מרגיעה אותי, ולפעמים אני מעתיק אליה מכתב מחבר. השורש: כ-ת-ב.

10 הוסיפו את המוספית החסרה כדי ליצור מילה מתאימה למשפט.

- א. החבילה הגיעה **במשלוח** מהיר.
- ב. קיבלתי **תזכורת** מהמורה על המבחן.
- ג. **ההתנדבות** בבית האבות נמשכה שעותיים.

11 מצאו לכל שורש שתי מילים מאותה משפחה.

שורש	מילה 1	מילה 2
שִׁחֵק	משחק	שחקן
בִּנְיָה	בניין	מבנה
סִפֵּר	ספרייה	סיפור

12 כינוי חבור לשייכות או למושא? מיינו.

שייכות (עם שם עצם)	מושא (עם פועל)
ביתנו, ספריה, ארצם	ראיתו, שאלוני, הזמנתיך